

UN GOVERN EMPRESONAT

1934-193...? Record de l'estada del Consell de la Generalitat a la presó de Madrid.

Autor: No identificat

ANC1-34-N-676

Generalitat de Catalunya
**Departament
d'Ensenyament**

|| A || N || C ||
Arxiu Nacional de Catalunya

Nom alumne/a:	
Grup / Matèria:	
Data:	

1. INTRODUCCIÓ A L'ACTIVITAT

L'any 1934 va ser un període convuls en la història del nostre país. En un context econòmic i social difícil, i després de la victòria dels partits de dreta, a les eleccions generals de 1933, es va donar un clima de confrontació que esclatà en una situació de caire revolucionari, principalment a Catalunya i Astúries, que seria anomenada fets d'octubre de 1934.

A Catalunya els fets d'octubre venen marcats per diferents factors, entre els quals destaquem:

- Govern de dretes, sorgit de les eleccions de novembre del 1933. Crisi de govern i nomenament de tres membres de la CEDA a primers d'octubre del 1934.
- Ascens del feixisme a Europa
- Vagues d'obriers arreu de Catalunya i altres parts de l'Estat, controlades per les forces de seguretat, barricades, enfrontaments als carrers i accions anticlericals. La guàrdia civil custodiava les fàbriques per protegir-les dels obrers en vaga.
- Enfrontament a Catalunya entre els rabassaires i els propietaris de la terra.
- El conflicte de competències per l'aplicació de l'Estatut, entre el govern central i el de La Generalitat que s'evidencien en la tramitació de la llei de contractes de conreu.
- El discurs de Lluís Companys el dia 6 d'octubre de 1934 que és interpretat pel govern de Madrid com un intent secessionista
- La divisió de les forces de seguretat entre la fidelitat a la República i la fidelitat a la Generalitat de Catalunya

El manifest de companys i els fets d'octubre

Aquesta activitat té l'objectiu de facilitar l'elaboració d'una crònica dels fets del sis d'octubre.

Es treballarà fonamentalment a partir de documents conservats a l'Arxiu Nacional de Catalunya que es poden consultar en línia, a través dels cercadors ANC@ula i Arxius en Línia.

Per ampliar la recerca es pot consultar:

[Relació de documents seleccionats](#)

[ANC@ula](#)

[Arxius en línia](#)

2. INICIEM LA RECERCA

2.1. El context polític.

2.1.1. Cerca informació sobre les següents formacions polítiques i destaca'n les tres característiques que consideris fonamentals de cadascuna d'elles (pots consultar el glossari de termes)

Formació política	Característiques / Principals idees que defensa
Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)	- - -
Partido Republicano Radical (PRR)	- - -
Confederación Española de Derechas Autónomas (CEDA)	- - -
FAI	- - -
CNT -	- -

Amb la victòria de les dretes en les eleccions generals de novembre de 1933, va començar un període conservador que va aturar el procés de canvis iniciat amb el govern d'esquerres del període anterior

- Completa el quadre:

Ideologia política dominant en el nou govern de l'Estat (octubre 1934)	
Ideologia política dominant en el govern de la Generalitat de Catalunya (octubre de 1934)	
Govern d'esquerra (1931-1933). Període progressista	-S'inicia una reforma agrària -Es promou el desenvolupament de l'ensenyament -Reforma de l'exèrcit -Estat laic, divorci -S'aprova l'Estatut de 1932 - - - - ...
Govern de Dreta (1933-1935). Període conservador	-S'atura la reforma agrària - - - - ...
Canceller d'Alemanya després de la victòria del seu partit en les eleccions 1933 i cap de l'estat i del govern d'Alemanya a partir de 1934	Adolf Hitler
Cap del govern italià des de 1922	Benito Mussolini

2.1.2. Observa les formacions polítiques que participen del govern de la Generalitat de Catalunya i del govern de la República

Govern de la Generalitat. Octubre de 1934.	
President de la Generalitat	Lluís Companys i Jover (ERC)
Conseller de Governació	Josep Dencàs i Puigdollers (ERC)
Conseller de Justícia i Dret	Joan Lluhí i Vallescà (ERC)
Conseller de Finances	Martí Esteve i Guau (ACR)
Conseller d'Economia i Agricultura	Joan Comorera i Soler (USC)
Conseller de Cultura	Ventura Gassol i Rovira (ERC)
Conseller de Treball	Martí Barrera i Maresta (ERC)
Conseller d'Obres Públiques i Assistència Social i Sanitària	Pere Mestres i Albet (ERC)

Nou govern de La República. Nomenat del 5 d'Octubre de 1934.	
Presidència	Alejandro Lerroux (PRR)
Estat	Ricardo Samper (PRR)
Justícia Rafael	Aizpun (CEDA)
Marina	Juan José Rocha (PRR)
Hisenda	Manuel Marracó (PRR)
Instrucció	Filiberto Villalobos, (PRLD)
Governació	Eloy Vaquero (PRR)
Obres Públiques	José María Cid, (PAE)
Comunicacions	César Jalón (PRR)
Agricultura Manuel	Jiménez Fernández (CEDA)
Indústria	Andrés Orozco (PRR)
Treball	Oriol Anguera de Sojo (CEDA)
Guerra	Diego Hidalgo (PRR)
Ministres sense Cartera	José Martínez de Velasco, (PAE), y Don Leandro Pita Romero, independent.

2.1.3. Relaciona la informació i raona:

- Creus que les relacions seran fàcils? Per què?

- Afectarà d'alguna manera la transferència de competències que es preveia en l'Estatut?

- Com penses que rebrà el govern de la Generalitat el nomenament de tres ministres de la CEDA?

2.2. Anàlisi de fonts

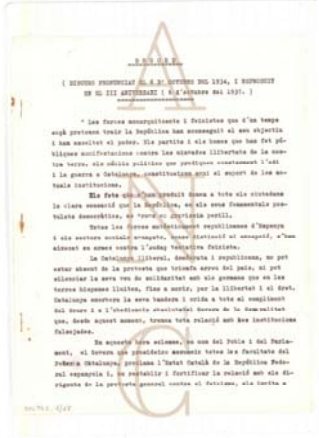
2.2.1. Cerca a l'aplicació ANC@ula la descripció dels documents que tens a continuació i redacta la crònica dels fets que s'hi mostren

<p>Codi doc ANC@ula 3714.</p>	<p>Codi doc ANC@ula 4064</p>
	
<p>Codi doc ANC@ula 3700</p>	<p>Codi doc ANC@ula 3692</p>
	
<p>Codi doc ANC@ula 3712</p>	<p>Codi doc ANC@ula 2804</p>
	

Les imatges poden tenir drets reservats. SOME RIGHTS RESERVED

- Escriu la crònica dels fets

2.2.2. Document 1.

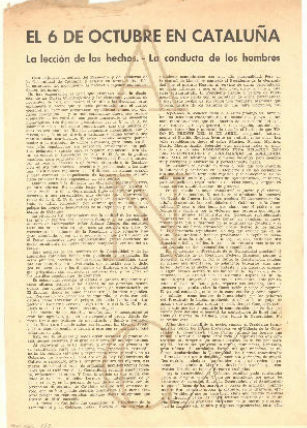
	<p>Discurs pronunciat el 6 d'octubre de 1934 i reproduït en el tercer aniversari. Recull de fragments de discursos pronunciats pel president Companys durant la Guerra Civil. 20 de juliol de 1936 al 29 de desembre de 1938. ANC1-1-T-7559 Codi doc ANC@ula 1074</p>
---	---

- Localitza el document a ANC@ula i, a continuació, omple la fitxa

[Fitxa d'identificació i observació del document](#)

[Pautes per omplir la fitxa](#)

2.2.2. Document 2.

	<p>"El 6 de octubre en Cataluña. La lección de los hechos. La conducta de los hombres". Expedient sobre el plet iniciat pels fets d'octubre de 1934: procés davant del Tribunal de Garanties Constitucionals, arran de la querrela interposada pel Govern de la República contra el Govern de la Generalitat de Catalunya (volum 1/3). 6 de novembre de 1934 al 24 de maig de 1935. ANC1-1-T-7460 Codi doc ANC@ula 1087</p>
---	---

- Localitza el document a ANC@ula i, a continuació, omple la fitxa

[Fitxa d'identificació i observació del document](#)

[Pautes per omplir la fitxa](#)

El document té dues parts diferenciades. En la primera es descriuen els fets amb les causes i conseqüències; la segona reproduïx el discurs de Lluís Companys del dia 6 d'octubre.

- Et sembla que es manté imparcial? De quin costat diries que se situa?

- Segons aquest document, quin partit representa les “forces monarquitzants i feixistes” a què al·ludeix el president en el seu discurs? Creus que realment el president es referia al mateix?. Raona-ho

- Segons el document, el govern tenia dues opcions, davant de la vaga general: reprimir-la o enfrontar-se al govern de la República. Com justifica que hagi decidit prendre la segona opció?

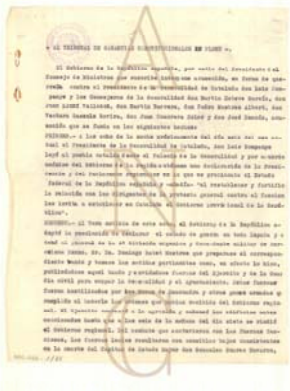
- En altres ciutats de Catalunya també es fan proclamacions contra el govern de la República. Companys va proclamar “L’Estat Català de la República Federal Espanyola”. Aquelles ciutats havien proclamat el mateix? Podien haver influït en la proclamació del president?

- Quines són les conseqüències dels fets, segons aquest document?

- Una vegada fet el seu discurs, Companys truca al general Batet. Què li demana i quina resposta n'obté?

- Quan el president Companys es lliura a Batet, quines paraules s'intercanvien?

2.2.2. Document 3.

	<p>Querrela presentada per Alejandro Lerroxx, president de la República, contra els membres del govern de la Generalitat de Catalunya acusats pels fets del 6 d'octubre, davant del Tribunal de Garanties constitucionals. Expedient sobre el plet iniciat pels fets d'octubre de 1934: procés davant del Tribunal de Garanties Constitucionals, arran de la querrela interposada pel Govern de la República contra el Govern de la Generalitat de Catalunya (volum 1/3). 13 d'octubre de 1934.</p> <p>ANC1-1-T-7460 codi doc ANC@ula 3673</p>
--	--

- Localitza el document a ANC@ula i, a continuació omple la fitxa

[Fitxa d'identificació i observació del document](#)

[Pautes per omplir la fitxa](#)

- Quina explicació dóna el govern sobre els fets?

- Anota les coincidències quant a les explicacions sobre els fets que es donen en el document anterior?

- Anota'n també les diferències

- Redacta un text, on exposis les principals raons que porten al president Companys a la lectura del manifest del 6 d'Octubre i les posteriors actuacions que va tenir durant els anomenats Fets d'Octubre. Justifica-les, des del punt de vista del president.